

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE 16.— K | FÉL ÉVRE 8.— K
NEGYED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108-00.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Gondoskodás a bevonult munkások családjáról.

Országszerte megindult az akció abban az irányban, hogy a bevonult tartalékosok családja idehaza áldozatul ne essen a nyomornak. Hogy amíg a családfentartó a harctéren életét kockáztatja a hazáért, az idehaza maradt családnak legalább a mindennapi kenyere legyen meg.

A katonának bevonult tartalékos családja az államtól bizonyos segínyt kap az 1882. évi XI. t.-c. alapján. A segély arányos a gyermekek számával.

Azonban ez a segély nem olyan nagy, hogy azzal az idehaza maradt család gond nélkül élhetne. Különösen háborus időben, amikor az élelmiszerek ára olyan magasra emelkedik.

A mostani helyzet ebben a tekintetben annál komolyabb, mert nem egy-két ország elszigetelt háborújáról van szó, hanem egy, a történet előtt is páratlanul álló világháborúról.

Most minden országnak magának is szüksége van a területén lévő élelmiszerekre, a lakosság élelemmel való ellátása még sokkal nagyobb nehézségbe ütközik.

Az egész országban szervezik a mentőakciót, amelynek célja a harctéren küzdők családjának az ellátása.

Itt a fővárosban népszerű irodákat állítanak fel, amelyek utbaigazítást, tanácsot, erkölcsi és anyagi támogatást nyújtanak az árván maradt és kenyérkeresőtől megfosztott családnak.

Tudvalevő, hogy bányász- és kohómunkásaink nagyrésze is a csatába indult. Családja idehaza maradt a szükségnek, a nélkülözésnek kitéve.

Bányász- és kohómunkásainknak igen kis része van abban a szerencsésebb anyagi helyzetben, hogy családjának megtakarított pénzt hagyott volna hátra.

A bányász- és kohómunkásság, mint általában a legtöbb munkáselem, hogy úgy mondjuk, a kezétől a szájáig él. Vagyis, amit a kezével megkeres, azt mindjárt meg is eszi.

Ez még a jobb sorsban levő munkásra is áll, mert a bányász- és a kohómunkásság jelentékeny része olyan anyagi helyzetben van, hogy sokszor már *ma* megveszi azt, amit csak *holnap* fog megkeresni.

Az is köztudomású tény, hogy a bányász- és kohómunkások nagyrésze igen népes családdal van megáldva, amelyet, ha a kenyérkereső harcba ment, a családanya nem képes egyedül élelemmel ellátni.

Itt a fővárosban még a családjánya elmehet pin-

cérnek, villamos kalauznak, vagy találhat magának más foglalkozást, amellyel segíthet kenyérkeresőjétől megfosztott családján, de mit csinál egy munkás-asszony a bányász- vagy kohótelepen, ahol a férfi munkáját nem lehet női munkával helyettesíteni? Egyrészt, mert a férfiak által végzett munka veszedelmes, az asszony erején felülálló és sok évi gyakorlatot tétel fel; másrészt, mert a bányamunkától az asszonyt a törvény egyenesen el is tiltja.

A háború a maga gazdasági felfordulásával különben is annyira érinti a bányász- és kohóvállalatok termelését is, hogy a mostani viszonyok között férfimunkásaikat is alig lennének képesek foglalkoztatni.

A nehézségek közül figyelemreméltó az is, hogy a bányatelepek élelemmel való ellátása még békés időben is nagy gondot okoz az egyes vállalatoknak.

A bányatelepek élelmiszer piaca többé-kevésbé rendezetlen, nem áll megfelelő viszonyban a mindennapi szükséglettel és éppen ezért a legtöbb helyen az élelmezés aránylagosan még békés időben és bőséges esztendőben sem mondható olcsónak.

Igaz, hogy az egyes vállalatok sokat áldoznak aránylag is bányász- és kohótelepeiknek olcsó élelmezésére, bizonyos nehézségek időszakosan azonban még a legjobban organizált telepen is előfordulnak.

A bányász- és kohótelepek olcsó élelmezésének kérdése még nagyobb és nehezebb feladat elébe állítja bányász- és kohóvállalatainkat most, amikor a háború következtében előálló élelmiszerdrágasággal is kell majd küzdeniük.

A helyzetet némileg enyhíti az, hogy bányász- és kohómunkásainknak több mint fele községi lakó. A községi lakók legnagyobb részének saját otthona és vagyonszája is van. Az ilyen munkáscsaládot nem sújtja olyan érzékenyen a kenyérkereső távolléte, mint a kolonizált munkáscsaládot.

Közvetlen számadataink nincsenek róla, azonban becslés szerint igen jelentékeny azoknak a családfentartó bányász- és kohómunkásoknak száma, akiknek a harctérről kellett vonulni.

Bányász- és kohótelepeinken tehát igen sok munkáscsalád maradt kenyérkereső nélkül, kitéve e legszomorúbb nélkülözésnek.

A bányász- és kohóműveknél alig van olyan munka, amint említettük, amelyet asszonyok is tudnának végezni. Így igen kevés kilátás van arra, hogy az anya munkájával még egy igen csekély részét is megkeresse az apa napi bérének.

A sokgyerekes családnak pedig édeskevése az az anyagi támogatás, amelyet az állam ad a bevonultak családjának.

És ki tudja, hogy ezt a segílyt is mikor lehet majd kézhez kapnia a küzdő munkásyanak, akinek homlokát borussá teszi a kenyérnek a gondja.

A bánya- és kohótelepek igen sok esetben nem tartoznak egyetlen egy községhez sem. Azok az illető vállalatoknak saját tulajdonai.

Ezekre a telepekre a társadalmi segílyakció már ebből az okból is nehezen terjeszthető ki.

A harcérre vonult bánya- és kohómunkás családjáról tehát elsősorban a bányavállalatnak kell gondoskodni.

A bányatelepekre is kiterjesztendő a társadalmi akció, de annak szervezését és irányítását a vállalatok nem engedhetik ki a kezükből, mert hiszen a vállalatok ismerik legjobban munkásaikat.

Egyedül az üzemek vezetősége tudja azt, hogy melyik munkáscsaládon hogyan lehet segíteni.

A legtöbb bánya- és kohótelepen a munkás vagy ingyen, vagy nagyon csekély fentartási díjért kap lakást.

Ez a lakás csakis addig jár a munkáscsaládnak, amíg a kenyérkereső a vállalat szolgálatában áll.

Még gondolni sem lehet arra, hogy a vállalat kitegye a munkáscsaládot a lakásból addig, amíg a családapa a harcmezőn van.

Hova lenne az ilyen kenyérkeresőtől és fedéltől megfosztott munkáscsalád?

A legtöbbnek utiköltsége sincs, hogy illetőségi helyére menjen. De mondjuk, hogy a munkáscsalád toloncuton, vagy a vállalat segílyével el is utazhatna, a bánya- és kohómunkás olyan vándorló népség, hogy illetőségi helye egykönnyen ki nem puhatolható.

A bánya- és kohóvállalatoknak vállára nehezedik tehát elsősorban a telepeiken maradt munkáscsaládok ellátása. Amint haljuk, egyes vállalatok már is gondoskodnak a kenyérkeresőjüktől megfosztott családok segílyezéséről.

Ahol az asszonyoknak munkát lehet adni és ahol a társulat anyagi ereje a segílyezést elbirja, ott a dolog nem jár különös nehézséggel.

A nehézség csak ott van, ahol az asszonyoknak nincsen munkaalkalmuk és a vállalat anyagiakat nem áldozhat.

Ilyen telepek munkáscsaládjainak fölsegélyezésére okvetlen igénybe kell venni a társadalmi akciót.

Ennek irányításában, mi hisszük, az érdekeit vállalatok fognak előljárni.

És hisszük ezt annál inkább, mert tudunkkal minden készség megvan a vállalatokban, hogy a bevonult munkások családján segítsenek.

Senki sem kételkedik, hogy a bánya- és kohóvállalatokat éppen olyan elv vezérli, mint a *gyár- iparosok országos szövetségét*, amely éppen a napokban határozta el, hogy a bevonult munkások családját minden tőle telhető eszközzel segílyezi a háboru alatt.

Bizunk benne, hogy a bánya és kohóvállalatok is megteszik kivétel nélkül a kötelességüket.

A munkáscsaládok segílyezése, mi reméljük, hozzá fog járulni a bányamunkás és munkaadója közötti újabban gyakran fenyegetett jóviszony meg-szilárdításához.

HAZAI HIREK.

Meghlvó. A Magyar Bányász és Kohász Altsztek Országos Egyesülete augusztus hó 15-én és a következő napokon Petrozsényben tartja kongresszusát a következő programmal:

Érke és Petrozsénybe augusztus 14-én, a vendégek fogadása és elszállásolása. Augusztus hó 15-én reggel fél 8 órakor gyülekezés a kincstári altiszti kaszinóban, 8 órakor tisztelgés a m. kir. köszénbánya-hivatal, a m. kir. bányabiztosság főnökénél és a salgótarjáni köszénbánya r.-t. igazgatójánál. Fél tíz órakor testületi felvonulás az istentiszteletre. Azután ismerkedés a társulati altiszti kaszinóban. Ebéd. Délután fél 2 órakor kirándulás a Tája-völgybe. Augusztus hó 16-án gyülekezés reggel fél 8 órakor a kincstári altiszti kaszinóban, 8 órakor választmányi gyűlés, fél 10 órakor felvonulás az istentiszteletre, azután folytatása a választmányi gyűlésnek. Ebéd. Délután 2 órakor közgyűlés a salgótarjáni köszénbánya r.-t. tiszti kaszinójában. Este 8 órakor közvacsora ugyanott. Augusztus hó 17-én gyülekezés reggel 8 órakor a m. kir. köszénbányahivatalnál, fél 9 órakor indulás a kincstári bányüzemek megtekintésére. Ebéd a Lónyaytelepen. Délután Szurdok-szoros megtekintése. Augusztus hó 18-án gyülekezés reggel 6 órakor a kincstári altiszti kaszinóban, 7-25 órakor indulás Lupénybe, tisztelgés az igazgatóknál és az üzemek megtekintése. Ebéd. Indulás vissza délután 4-07 órakor Bólibarlang megtekintésére és este fél 8 órakor vissza Petrozsénybe. Augusztus hó 19-én gyülekezés reggel 6 órakor a kincstári altiszti kaszinóban, 7-25 órakor indulás Vulkanba az üzemek megtekintésére, 11-05 órakor vissza. Ebéd Petrozsényben. Délután 2 órakor a kincstári villamos központ és szénosztályozó, valamint a salgótarjáni köszénbánya r.-t. petrozsényi üzemeinek megtekintése. Augusztus hó 20-án elutazás. Felkérjük egyesületünk mindazon tagjait, kiknek megjelenni módjukban áll, valamint a bányászat és kohászat iránt érdeklődő, egyesületünk kötelességén kívül álló urakat is, hogy közgyűlésünkön minél nagyobb számban megjelenni, annak fényét emelni s munkánk komoly voltáról tudomást szerezni sziveskedjenek. *Tudnivalók:* 1. A vidéki osztályok elnökségei felkértnek, hogy a közgyűlésre kiküldötteket megbízó levelekkel ellátni sziveskedjenek. Azok az osztályok, amelyek megbízottat bármilyen okból nem küldhetnek, részletes felhatalmazást küldjenek be a központi elnökséghez, hogy az osztály titkos választás utján kijelölt képviselője a kiküldők intenciójához képest a megbízásnak megfelelően 2. Indítványok csak akkor bocsáthatók tárgyalásra, ha a közgyűlés előtt 2 héttel a központi elnökségnél írásban benyújtattak. *A közgyűlés tárgysorozata:* 1. A közgyűlés ünnepélyes megnyitása, a vendégek üdvözlése, a megbízó levelek átvétele, a közgyűlés megalakulása. 2. Titkár beszámolója az egyesület működéséről a múlt évi közgyűlés óta. 3. Pénztári számadás betérjesztése a 1913-ik napári évről. 4. A pénztárt vizsgáló bizott-

SZIVATTYUKAT ÉS MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban ■ ■ ■ Árjegyzék ingyen és bérmentve

Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130

ság jelentése s a felmentvény megadása. 5. A jövő évre szóló költségvetés megállapítása. 6. A vidéki ki-
küldöttek jelentéstétele az osztályok múlt évi működéséről. 7. A kincstári és magán bányavállalati altisztek nyugdíjügyének tárgyalása. 8. A fizetésrendezés ügyének tárgyalása. 9. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 10. A „Bányász-Otthon” létesítése ügyében tett előmunkálatoknak beszámolója. 11. Tisztújítás; a választmány és a pénztárt vizsgáló bizottság megválasztása. 12. Indítványok. 13. Esetleges felolvasások. 14. A nagygyűlés ünnepélyes berekesztése.

A borni munkásvédelmi kongresszus elhalasztása. Lapunk 30 ik számának vezércikkében foglalkoztunk a fiatalok munkások és nőmunkások munkaidejének kérdésével, ugyancsak itt megemlítettük, hogy a munkásvédelem nemzetközi egyesülete szeptember havában fog dönteni ezekben a kérdésekben. Amint értesülünk, az idei munkásvédelmi kongresszust a háború miatt bizonytalan időre elhalasztották.

A gyárpar és a háború. A Magyar Gyárparosok Országos Szövetsége Chorin Ferenc dr. elnöklésével ülést tartott, amelyen a háború folytán előállott helyzettel foglalkozott. Grätz Gusztáv ügyvezető-igazgató jelentette, hogy a szövetség azonnal a mozgósítás elrendelése után felhívta tagjait, hogy a lehetőség határain belül behívott alkalmazottaik és munkásaik családjairól gondoskodjanak. Foglalkozott az igazgatóság a moratórium kérdésével s elhatározta, hogy a rendelet tartaniának meghosszabbításával kapcsolatban annak módosítását illetőleg felmerült kívánalmakat a kormány elé fogja terjeszteni, különösen szem előtt tartva, hogy a gyáraknak üzemük fenntartásához és munkásaik kifizetéséhez szükséges összegek feltétlenül rendelkezésükre bocsáttassanak. Biró Pál dr. indítványára kérni fogja a szövetség, hogy a postacsomagok szállítása tekintetében fennálló korlátozás alól kivéssenek azon pénzküldemények, amelyek a vidéki gyártelepek által munkásaik kifizetésére szükségeltetnek és gondoskodás történjék megfelelő mennyiségű váltópénzről, a kifizetések akadálytalan teljesíthetése szempontjából. Kornfeld Pál báró javaslata értelmében elhatározta az igazgatóság, hogy a főváros területén nyilvántartja azokat az üzemeket, amelyekben munkások elhelyezést találhatnának, hogy ily módon a sajnos, nagyszámu és munkaalkalom nélküli gyármunkásoknak legalább egy része esetleg foglalkozást találhasson. Végül jelentette az igazgató, hogy az osztrák Bunddal létrejött megállapodás értelmében a két gyárpari szövetség tagjai kölcsönösen támogatni fogják egymást, hogy az utközben feltartóztatott árak őrizetbe vételével az ebből

előálló károk lehetőleg csökkentessenek. Chorin Ferenc kifejtette, hogy a gyárparosoknak feladata elsősorban, hogy gondoskodjanak behívott munkásaik családjairól a lehetőség határa között a legnagyobb áldozatkészséggel. Ott, ahol igazolva van, hogy a pénzre a munkások kifizetésére és a szükséges anyagok beszerzése céljából van szükség, el kell várnunk bankjainktól, hogy kötelességeiket a legmesszebbmenően fogják teljesíteni. A második kérdés a moratórium, amelyre nézve sürgősen meg kell állapítanunk a gyárpar jogosult kívánalmait.

Elvonási határozat. A Szent Nikolai cégű bányatársaság Hunyadmegyében, brádi járásban, Kurety község határában fekvő, a bányatelekkönyv VIII. köt. I. rész 206. l. nyilvántartott 1851. évi 1251. szám alatt Miklós védnéven adományozott 803 612 m² területű kishatárból álló bányászata huzamosabb ideig teljesen elhanyagolt üzem kivüli állapotban volt. Miután az eddigi mulasztás igazolása és a bányászattörvény szerüi üzembevétele iránt a m. kir. bányakapitányságnak 1913. évi 2404. és 4045. sz. alatt kibocsátott fölszólítása sem vezetett eredményre, ennél fogva következetes üzemhanyagolás miatt az ált. bányatörvény 243. §-a alapján a jogosítványok elvonása ezenel kimondatik.

Felhívás. Minthogy a Mérai köszénbányatársulat-nak Kolozs megye nádamenti járásába kebelezett Méra községben fekvő Andrassy védnéü bányászata hivatalos adatok szerint teljesen üzem kivüli állapotban találtatván és mert a bányatársulat igazgató nélkül van, a részvényesek felhivatnak, hogy a nevezett bányászatan az általános bányatörvény 174. §-a értelmében az üzemet 90 nap alatt indítsák meg, vagy ha az üzembevételek fontos akadályok állának utjában, azok tüzetes fölsorolásával a bányatörvény 182. §-a értelmében szünetelési engedélyért folyamodjanak és igazgatót válasszanak, az üzembevételeit, valamint az eddigi hanyagolást igazoló jelentést annál is inkább adják be, mivel annak elmulasztása esetén az általános bányatörvény 243 és 244. §§-ai alapján kétszeri büntetés után a bányajogosítvány elvonása fog kimondatni.

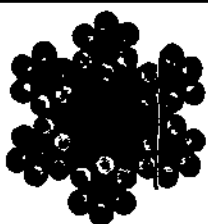
Pályázat. A körmöczbányai m. kir. pénzverőhivatal mellé rendelt számvívőségnél évi 800 korona segélydíjjal javadalmazott díjas pénzügyi számgyakornoki állásra pályázat hirdettetik.

A „Gölnicbányai bányatársulat” cégű bányavállalat s ennek képviseletében Schifter Ferenc üzemvezető bányamérnök Zakárfalva, Korompa és Klubó községek határában barnavaskőre eszközölt szép feltárásai alapján új bányatelepek adományozását kérelmezte. Az adományozási eljárást a gölnicbányai m. kir. bányabizottság folyamatba tévén, előreláthatólag 10—12 bányatelek fog a felkérő bányavállalat részére adományoztatni.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. TELEFON: 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

Alaptőkeemelés. A Tudor accumulátorgyár r.-t. legutóbbi rendkívüli közgyűlésén alaptőkéjét 2000 drb 500 K névértékű részvény kibocsátásával 1,000.000 K-val 2,000.000 K-ra emelte fel.

Vas- és fémipari szakiskola Miskolcon. Tarnay Gyula dr. borsodi főispán és a miskolci polgármester a napokban felkeresték Harkányi báró kereskedelmi minisztert, akit arra kértek, hogy a miskolci vas- és fémipari szakiskolát mielőbb építtesse fel. A miniszter megígérte, hogy a versenytárgyalást rövidesen kiírja, úgy, hogy az építkezés még szeptember havában megkezdhető lesz.

Értesítés. A m. kir. posta- és távirdaigazgatóság rendelete értelmében közöljük tisztelt olvasóinkkal, hogy az elrendelt mozgósítás folytán az olyan magántáviratokat, amelyek részben vagy egészben titkos (összebeszél, betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelemű nyelven szerkesztett magántáviratokat, amelyek a kereskedelmi nyelvnek rövidített kifejezéseit vagy kereskedelmi jelzéseit tartalmazzák, vagy amelyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta- és távirdahivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből mégis fölvettek, nem továbbíthatók és nem kézbesíthetnek.

Új mérőkészülék gyár. Aron H. mérőkészülékek gyár r.-t. cég alatt 500.000 K alaptőkével (500 drb 1000 K részvény) június 15-én új vállalat alakult Budapesten.

Irodaáthelyezés. Fenyő Henrik okl. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő, irodáját VII., Damjanich-utca 58. szám alá áthelyezte.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die Verwertung der Erdgasquellen. Die Erdgasquellen in Kiskapus sollen demnächst durch die Staatsbahnen verwertet werden. Es ist die Errichtung einer Kompressoranlage geplant, um für die Waggonbeleuchtung verwendbares Erdgas zu erlangen. Die Staatsbahnen wollen dann wieder auf einigen Hauptstrecken die Waggonbeleuchtung mit Erdgas durchführen. Eine Kommission hat bereits an Ort und Stelle geweiht und die Erdgasbrunnen besichtigt.

Alpine Montangesellschaft. Der ehemalige Bergoberkommissär Dr. Felix Busson, der den staatlichen Bergbaudienst verlassen und sich der Advokatur zugewendet hat, wurde zum Generalsekretär der Alpen Montangesellschaft ernannt.

Dampfkessel- und Gasometerfabrik Akt.-Ges. vorm. A. Wilke & Co. in Braunschweig. Die Gesellschaft erzielt im Geschäftsjahre 1913/14 einen Fabrikationsgewinn von 863.651 M (1912/13 820.595 M). Nach Abzug der Betriebsunkosten von 183.974 (175.896) M, der Handlungsunkosten von 268.908 (250.374) M, der sozialen Abgaben von 45.178 (30.026) M, der Zinsen von 40.302 (54.027) M und der Abschreibungen von 163.476 (153.162) M verbleibt ein Überschuss von 165.990 (160.350) M, aus dem wieder eine Dividende von 6 Proz. = 96.000 M ausgeschüttet, dem Extra-Reservefonds 30.000 (—) M und auf neue Rechnung 21.329 (4.379) M vorgetragen werden sollen. Im vorigen Jahre mussten für Disagio und Reichsstempel der damals aufgenommenen Obligationenanleihe von 650.000 M 43.875 M bereitgestellt werden. Der Geschäftsbericht der Verwaltung enthält die Bemerkung, dass die Aufträge im neuen Geschäftsjahre sich ungefähr auf gleicher Höhe wie im Vorjahre bewegten, dass jedoch die Preise zu wünschen übrig lassen. In der Bilanz sind Debitoren mit 1,117.687 (1,106.346) M

bewertet, darunter befinden sich 191.392 (—) M Bankguthaben. Waren figurieren mit 834.679 (594.691) M. Kreditoren sind mit 359.993 (691.443) M ausgewiesen. In der vorjährigen Zahl befanden sich 108.011 M Bankkredite.

Erdgasbetrieb. Die Arbeiten bei der Erdgasleitung des Gasbrunnens in Magyarsáros nach Dicső-szentmárton werden schnellstens fortgesetzt. Die Leitung wird von der Kisküküllőer Erdgas Aktien-gesellschaft erbaut und wahrscheinlich schon im August vollendet. Die erforderlichen Rohre lieferte das staatliche Eisenwerk von Zólyombrezó. In Dicső-szentmárton finden Unterhandlungen statt, laut welchen verschiedene industrielle Unternehmungen errichtet werden sollen zur Ausnutzung des Gases. Vorläufig ist die Errichtung zweier Fabriken beschlossen worden, u. zw. eine Glas- und eine Salpetersäurefabrik. Ausser für Grossbetriebe soll das Gas auch zur Beleuchtung, zum Kochen und Heizen verwendet werden.

VALÓDI

PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

≡ TELEFON-SZÁM 140-64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).

Szellőző-berendezések
A Szívó

I.
SZOLGÁLNÁK AZ ÁLTALÁNOS
EMBERI JÖLÉTET,
mert:
1) a pihenést, szórakozást
kellemessé teszik, ≡
2) munka közben óvják az
egészséget és elhárítják
a baleseteket.

II. SZOLGÁLNÁK A TÖKÉT,
mert:
1) fokozzák a munka-
képességet,
2) tökéletesítik az üzemelet.

**MAGYAR
SZELLŐZŐ MŰVEK**

BUDAPEST, VII., Aréna-ut. 80
Telefon: József 26-56

Alaptőkeemelés. A Tudor accumulátorgyár r.-t. legutóbbi rendkívüli közgyűlésén alaptőkéjét 2000 drb 500 K névértékű részvény kibocsátásával 1,000.000 K-val 2,000.000 K-ra emelte fel.

Vas- és fémipari szakiskola Miskolcon. Tarnay Gyula dr. borsodi főispán és a miskolci polgármester a napokban felkeresték Harkányi báró kereskedelmi minisztert, akit arra kértek, hogy a miskolci vas- és fémipari szakiskolát mielőbb építtesse fel. A miniszter megígérte, hogy a versenytárgyalást rövidesen kiírja, úgy, hogy az építkezés még szeptember havában megkezdhető lesz.

Értesítés. A m. kir. posta- és távirdaigazgatóság rendelete értelmében közöljük tisztelt olvasóinkkal, hogy az elrendelt mozgósítás folytán az olyan magántáviratokat, amelyek részben vagy egészben titkos (összebeszél, betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelemű nyelven szerkesztett magántáviratokat, amelyek a kereskedelmi nyelvnek rövidített kifejezéseit vagy kereskedelmi jelzéseit tartalmazzák, vagy amelyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta- és távirdahivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből mégis fölvettek, nem továbbíthatnak és nem kézbesíthetnek.

Új mérőkészülék gyár. Aron H. mérőkészülékek gyár r.-t. cég alatt 500.000 K alaptőkével (500 drb 1000 K részvény) június 15-én új vállalat alakult Budapesten.

Irodaáthelyezés. Fenyő Henrik okl. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő, irodáját VII., Damjanich-utca 58. szám alá áthelyezte.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die Verwertung der Erdgasquellen. Die Erdgasquellen in Kiskapus sollen demnächst durch die Staatsbahnen verwertet werden. Es ist die Errichtung einer Kompressoranlage geplant, um für die Waggonbeleuchtung verwendbares Erdgas zu erlangen. Die Staatsbahnen wollen dann wieder auf einigen Hauptstrecken die Waggonbeleuchtung mit Erdgas durchführen. Eine Kommission hat bereits an Ort und Stelle geweiht und die Erdgasbrunnen besichtigt.

Alpine Montangesellschaft. Der ehemalige Bergoberkommissär Dr. Felix Busson, der den staatlichen Bergbaudienst verlassen und sich der Advokatur zugewendet hat, wurde zum Generalsekretär der Alpen Montangesellschaft ernannt.

Dampfkessel- und Gasometerfabrik Akt.-Ges. vorm. A. Wilke & Co. in Braunschweig. Die Gesellschaft erzielt im Geschäftsjahre 1913/14 einen Fabrikationsgewinn von 863.651 M (1912/13 820.595 M). Nach Abzug der Betriebsunkosten von 183.974 (175.896) M, der Handlungsunkosten von 268.908 (250.374) M, der sozialen Abgaben von 45.178 (30.026) M, der Zinsen von 40.302 (54.027) M und der Abschreibungen von 163.476 (153.162) M verbleibt ein Überschuss von 165.990 (160.350) M, aus dem wieder eine Dividende von 6 Proz. = 96.000 M ausgeschüttet, dem Extra-Reservefonds 30.000 (—) M und auf neue Rechnung 21.329 (4.379) M vorgetragen werden sollen. Im vorigen Jahre mussten für Disagio und Reichsstempel der damals aufgenommenen Obligationenanleihe von 650.000 M 43.875 M bereitgestellt werden. Der Geschäftsbericht der Verwaltung enthält die Bemerkung, dass die Aufträge im neuen Geschäftsjahre sich ungefähr auf gleicher Höhe wie im Vorjahre bewegten, dass jedoch die Preise zu wünschen übrig lassen. In der Bilanz sind Debitoren mit 1,117.687 (1,106.346) M

bewertet, darunter befinden sich 191.392 (—) M Bankguthaben. Waren furiieren mit 334.679 (594.691) M. Kreditoren sind mit 359.993 (691.443) M ausgewiesen. In der vorjährigen Zahl befanden sich 108.011 M Bankkredite.

Erdgasbetrieb. Die Arbeiten bei der Erdgasleitung des Gasbrunnens in Magyarsáros nach Dicsőszentmárton werden schnellstens fortgesetzt. Die Leitung wird von der Kisküküllőer Erdgas Aktiengesellschaft erbaut und wahrscheinlich schon im August vollendet. Die erforderlichen Rohre lieferte das staatliche Eisenwerk von Zólyombrezó. In Dicsőszentmárton finden Unterhandlungen statt, laut welchen verschiedene industrielle Unternehmungen errichtet werden sollen zur Ausnutzung des Gases. Vorläufig ist die Errichtung zweier Fabriken beschlossen worden, u. zw. eine Glas- und eine Salpetersäurefabrik. Ausser für Grossbetriebe soll das Gas auch zur Beleuchtung, zum Kochen und Heizen verwendet werden.

VALÓDI PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡
≡ OLCSÓ SZABOTT ÁRAK! ≡

≡ TELEFON-SZÁM 140-64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).

A szellőző-Berendezések Szívó

I.
SZOLGÁLJÁK AZ ÁLTALÁNOS
EMBERI JÖLÉTET.
mert
1) a pihenést, szórakozást
kellemessé teszik, ≡
2) munka közben óvják az
egészségét és elhárítják
a baleseteket.

II. SZOLGÁLJÁK A TÖKÉT,
mert
1) fokozzák a munka-
képességet,
2) tökéletesítik az üzemeiket.

**MAGYAR
SZELLŐZŐ MŰVEK**

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 80
Telefon: József 26-56

BÁNYÁSZATI TALÁL MÁNYOK.

Rovatvezető: **Gusztáv Béla** okl. gépészmérnök, hit: s szabadalmi ügyvivő.

Szabavágó szabadalmi bejelentések a magyar szabaldmi közlöny augusztus 1-i számából. M. 4753. alapszám. Minerals Soperation Limited cég Londonban. „Eljárás ércék koncentráálására.“ 1912 okt. 7. Elsőbb:égo 1911 december 22.

Az osztrák szabadalmi közlöny augusztus 1-i számából. A 9114-12. alapszám. Gee William John, mérnök és Hydraulic Separating & Grading Co. Ltd. cég Londonban. „Eljárás elkülönítésre a rőpítő erő felhasználásával.“ 1912 november 4. — A 10751-13. Hernád-völgyi magyar vasipar r.-t. Budapest. „Eljárás érc előkészítésére.“ 1913 dec. 16. — A 2185-13. alapszám. Kr-us Jakab igazgató és dr. Oppen Erich mérnök Braunschweigban. „Elektrostatikus elkülönítő.“ 1913 márc. 13. — A 8843-13. Potit Viktor mérnök Targowiskában (Galicia). „Mélyfurási készülék.“ 1913 okt. 16. — A 1239-14. Breitschopf Ferenc es. k. főbányabiztos Egor melletti Falkenauban és dr. Fleissner János es. k. adjunktus és bányászati főiskolai magántanár Pribramban. „Eljárás szerelőanyag vezetésére zárt vezetékben.“ 1914 febr. 9. — A 257-14. alapszám. Fein C. & E. elektrotechnikai gyár cég Stuttgartban. „Kőzet-furó és reselő gép“ 1914 janár 10.

K K K

AKTIENGESELLSCHAFT KÜHNLE, KOPP & KAUSCH FRANKENTHAL-PFALZ

(1121|38)

K K K
TURBO

fuvók,
kompresszorok,
ventilátorok,
gázzívók.

K K K

Vezérképviselet: **Faber és Erdélyi okl. gépészmérnök** Budapest, VI., Váci-körút 57/a
műszaki irodája ::: Telefon: 5-32

S MODERN
SZÁLLÍTÓGÉPEK

TELEFON
161 34.

GUNST. ÉS
G. SZÉKELY

SCHWEIGER-GYULA
MÉRNÖKI-IRODA
BUDAPEST-V. BATHORY-U. 9-12

VONTATÓMŰVEK · KÖTÉLPÁLYÁK
BÁNYABERENDEZÉSEK

(1188|52)

Spezialität:

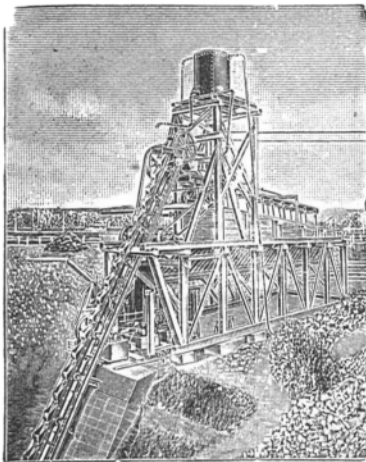
Gabel-Schaufel-Spaten-
Rechen-Hammer-Stiele
sowie alle Stielarten
liefert billigt
Holz-Industrie
Ludwig Müller
Neustadt a. Haardt
(Rheinpfalz)

(1122|41)

Csáki és Herbst
műszaki nagykereskedése, bányászati és kohászati cikkek.

Budapest, V
Országház-tér 4.

Mindennemü szállítóeszközöket és szállítóberendezéseket

gyárt
speciális kivitelben:

Gebr. Commichau

Inh.: A SPAHN.

Gépgyára:

**NESTOMITZ
a. ELBE 53**

Katalógus, költségvetés díjtalanul. b. Aussi. (1018|II)

**KÉMÉNYÉPÍTÉS
KAZÁNFALAZÁS**

URBANITZKY REZSŐ

ÉPÍTÉSZ MÉRNÖK •• BAU-INGENIEUR
BUDAPEST VII. KIRÁLY U.69.
TELEFON 48-91.

**SCHORNSTEINBAU
KESSELMAUERUNG**

**Lubinus
Stein & Co**

*Spezialfabrik
gesundheitstechnischer
Anlagen und Apparate*
Kattowitz's

*Entwurf und Einrichtung
kompletter
Centralheizungs-
und Lüftungsanlagen*

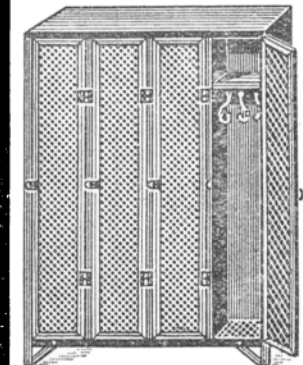
*Warmwasserbereitungen
Brause- und Wannenbäder
Arbeiter-Wascheinrichtungen*

*Dampfkoch- und
Wärmeeinrichtungen*

*Kleideraufzugsanlagen
nach eigenen Systemen für
Bergwerke und Fabriken*

*Massenklosetanlagen
Fäkalien-Klärgruben*

Kataloge zu Diensten

*Massenfabrication
eiserner
Arbeiterkleiderschränke*

CONRAD és Társa

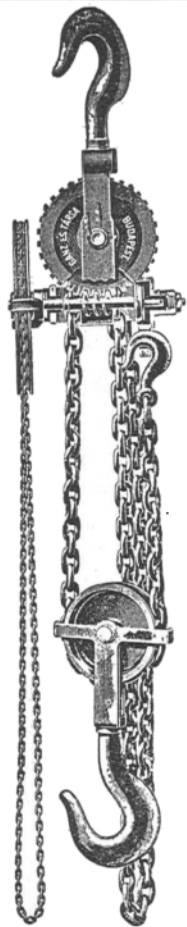
műszaki nagykereskedése

◆ **Budapest,** ◆
VI., Teréz-körút 15. szám.

Csigasorok és emelőgépek

300 kg.-tól 20.000 kg. hord-
képességig minden magasságra
állandóan raktáron tartatnak.

◆◆ **EGYEDÁRUSÍTÁS** ◆◆
GANZ ÉS TÁRSA
cégtől Magyarország részére.
(1182|II|52)

≡ Állandó ≡ gépkiallítás!

Tégla- és cserépgyártó-
gépek.
Kályhaiipari berendezések.

**A Roscher-gépgyár
Görlitz vez. képviselője:**

Erdélyi Henrik és Társa

mérnöki iroda, körkemen-
cék és téglagyárak beren-
dezésére.

BUDAPEST,
VII., Király-utca 69. sz.
TELEFON 48-91

GESZTI GYÖRGY

műszaki nagykereskedés Budapest, V., Markó-utca 3. szám

Gép-, henger-, dynamoolaj, motorolaj, csille-, kocsikenőcs, tavotte-zsiradék, gummi-, kenderárak, legkiválóbb szín-bőrszjak, varró- és kötőszjak, övszj, tisztító gyapot, kóc, gazdasági, malmászati, szeszgyári, serfőzde és egyéb üzembeli műszaki anyagok nagybani elárúsítása leg-
jutányosabb áron. — Legelőnyösebb árajánlattal kívá-
natra mindenkor készséggel szolgálók. (1189|52|II)

(870|52)

BÁNYAZENEKAROK

felszerelése tekinté-
ben legalaposabb tájé-
koztatást nyújt egy-
hangszerek minősége,
mint mennyiségére vo-
natkozólag a „Zenekari
felszerelések táblázata”
című irodalmi munka,
melyet a szerkesztője
és kiadója: **Sternberg
Armin és Testvére** cs. és
kir. udvari hangszer-
gyáros cég Budapest,
VII., Rákóczi-ut 60. sz.
érdeklődőknek ingyen
és bérmentve megküldi.
Ugyanott bányá-z ti és
automobil j. izó kúrtokról és
jelző hangszerekről a külön-
leges képes árjegyzék is
megjelen, amelyet a cég
szintén bérmentvo küldi.